

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI

KLASA: UP/I-344-01/23-03/01

URBROJ: 376-05-1-25-84

Zagreb, 26. lipnja 2025.

Na temelju članka 16. stavka 1. točke 4. i članaka 100. i 101. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22 i 14/24), u postupku analize tržišta veleprodajnog zajamčenog kapaciteta, Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti na sjednici održanoj 26. lipnja 2025. donosi

ODLUKU

1. Utvrđuje se da je mjerodavno tržište veleprodajnog zajamčenog kapaciteta podložno prethodnoj regulaciji.
2. Trgovačko društvo Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Radnička cesta 21, OIB: 81793146560, određuje se operatorom sa značajnom tržišnom snagom na tržištu veleprodajnog zajamčenog kapaciteta.
3. Trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, određuju se na tržištu veleprodajnog zajamčenog kapaciteta sljedeće regulatorne obveze:
 - obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže
 - obveza nediskriminacije
 - obveza transparentnosti uz obvezu objave standardne ponude
 - obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva i
 - obveza računovodstvenog razdvajanja.
4. Način, uvjeti i rokovi provođenja regulatornih obveza iz točke 3. izreke propisani su dokumentom „Analiza tržišta veleprodajnog zajamčenog kapaciteta“ koji je sastavni dio ove odluke, a trgovačko društvo Hrvatski Telekom d.d., Zagreb obvezno je u potpunosti izvršavati određene mu regulatorne obveze.
5. Ukidaju se sve regulatorne obveze koje su Hrvatskom Telekomu d.d., Zagreb određene odlukom o analizi tržišta veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji¹ donesena je 8. srpnja 2020. (KLASA: UP/I-344-01/20-03/02, URBROJ: 376-05-1-20-13 od 8. srpnja 2020).

Obrazloženje

Odluka u prethodnom postupku analize tržišta veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji¹ donesena je 8. srpnja 2020. (KLASA: UP/I-344-01/20-03/02, URBROJ: 376-05-1-20-13). S obzirom na protek vremena od navedene prethodne odluke u postupku analize, a uzimajući u obzir odredbe članka 100. stavak 9. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 76/22

¹ Preporukom Europske Komisije o mjerodavnim tržištima proizvoda i usluga u sektoru elektroničkih komunikacija podložnima prethodnoj (*ex ante*) regulaciji (EU 2020/2245) naziv tržišta promijenjen je u tržište veleprodajnog zajamčenog kapaciteta.

i 14/24, dalje: ZEK), Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) je sukladno odredbama članka 100. ZEK-a pokrenula postupak analize tržišta veleprodajnog zajamčenog kapaciteta.

Postupak analize tržišta HAKOM je započeo 17. travnja 2023. objavom javnog poziva za dostavu komentara i prijedloga u svrhu provođenja novog kruga analize tržišta veleprodajnog zajamčenog kapaciteta. Javni poziv je trajao do 19. svibnja 2023., a svoje komentare su dostavili Hrvatski Telekom d.d. (dalje: HT), A1 Hrvatska d.o.o. (dalje: A1) i Telemach Hrvatska d.o.o. (dalje: Telemach).

Sukladno članku 100. stavku 12. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 76/22 i 14/24, dalje: ZEK), HAKOM je od operatora zatražio dostavu svih podataka koji su potrebni za utvrđivanje mjerodavnog tržišta veleprodajnog zajamčenog kapaciteta.

U provedbi postupka analize tržišta, sukladno članku 97., a u svezi s člankom 100. stavkom 2. ZEK-a, HAKOM je osobito vodio računa o primjeni mjerodavne Preporuke Europske Komisije o mjerodavnim tržištima proizvoda i usluga u sektoru elektroničkih komunikacija podložnima prethodnoj (ex ante) regulaciji (EU 2020/2245, dalje: Preporuka) i mjerodavnim Smjernicama Europske komisije o analizi tržišta i utvrđivanju značajne tržišne snage na temelju mjerodavnog okvira EU-a za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (2018/C 159/01).

S obzirom da se tržište veleprodajnog zajamčenog kapaciteta nalazi na popisu tržišta podložnih prethodnoj regulaciji sukladno Preporuci, smatra se da su mjerila iz stavka 2. članka 100. ZEK-a ispunjena, osim ako HAKOM utvrdi da zbog posebnih okolnosti na tržištu jedno ili više mjerila nije ispunjeno (stavak 3. istog članka).

Zaključci HAKOM-a u postupku analize ovog mjerodavnog tržišta sastavni su dio dokumenta Analiza tržišta veleprodajnog zajamčenog kapaciteta (dalje: Analiza).

Što se tiče karakteristika usluga zajamčenog kapaciteta, one su specifične po sposobnosti pružanja namjenskih i isključivih veza i simetričnih brzina kao npr. usluge iznajmljenih vodova koje karakterizira zajamčeni prijenosni kapacitet između fiksnih lokacija, zajamčena visoka razina kvalitete usluge, simetrična brzina u dolaznom i odlaznom smjeru i zajamčena dostupnost. Usluge zajamčenog kapaciteta mogu se pružati putem različitih tehnologija, primjerice kao tradicionalni iznajmljeni vodovi ili xWDM iznajmljeni vodovi u konfiguraciji točka-točka ili usluge temeljene na Ethernet tehnologiji koje mogu biti u konfiguraciji točka-točka (PtP, eng. point to point), točka-više-točaka (PtMP, eng. point to multipoint) i više točaka-više točaka (MPtMP, eng. multipoint to multipoint).

Na maloprodajnoj razini, usluge zajamčenog kapaciteta koriste poslovni korisnici iz privatnog i javnog sektora, obično u složenim i prema njihovim potrebama dizajniranim paketima usluga koji mogu sadržavati javno dostupnu telefonsku uslugu u nepokretnoj i pokretnoj mreži, uslugu prijenosa podataka, uslugu širokopojsnog pristupa internetu, usluge i aplikacije u računalnom oblaku, usluge udaljenog nadzora itd. Osim toga, maloprodajne usluge zajamčenog kapaciteta se koriste za uspostavu privatnih virtualnih mreža (VPN) odnosno za povezivanje poslovnica na različitim fiksnim lokacijama, uključujući podatkovne centre, u svrhu razmjene (prijenosa) podataka i pristupa poslovnim aplikacijama.

Na veleprodajnoj razini, usluge zajamčenog kapaciteta omogućuju operatorima korisnicima pružanje maloprodajnih usluga zajamčenog kapaciteta (i povezanih usluga) krajnjim korisnicima (vod do krajnjeg korisnika, povezivanje više lokacija krajnjeg korisnika) kojima inače ne bi mogli pružati takve usluge putem svoje mreže zbog nepostojanja izravne pristupne veze do krajnjeg korisnika preko koje bi se usluga zajamčenog kapaciteta mogla pružati. Osim toga, operatori korisnici ih koriste i za:

- povezivanje mreža (vod za međupovezivanje, pristupni vod u okviru usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa, tranzitni vod)
- izgradnju (nadogradnju) vlastite nepokretne mreže (vodovi za povezivanje čvorova/mrežnih elemenata vlastite mreže)
- povezivanje baznih postaja od strane operatora mreža pokretnih komunikacija (OMPK).

U procesu određivanja granica samog tržišta, HAKOM je odredio dimenziju usluga za tržište veleprodajnog zajamčenog kapaciteta na način da ono obuhvaća:

- uslugu veleprodajnog zajamčenog kapaciteta
- uslugu dijela usluge veleprodajnog zajamčenog kapaciteta
- uslugu zajamčenog kapaciteta koju operatori pružaju za vlastite potrebe,

u dijelu koji se odnosi na zaključni segment neovisno o tome radi li se o uslugama zajamčenog kapaciteta realiziranim putem Ethernet prijenosne tehnologije, xWDM tehnologije ili (S)HDSL tehnologije, i to bez obzira na prijenosni kapacitet i prijenosni medij pri čemu se krajnje (tj. priključne) točke nalaze unutar područja RH.

Mjerodavno tržište u zemljopisnoj dimenziji obuhvaća sva područja u kojima određeni operatori pružaju usluge pod istim uvjetima, odnosno, sva područja u kojima postoje istovrsni uvjeti tržišnog natjecanja. Vezano uz zemljopisnu dimenziju tržišta, HAKOM je na temelju provedene geografske analize odredio da je tržište veleprodajnog zajamčenog kapaciteta u zemljopisnoj dimenziji, teritorij Republike Hrvatske.

Nakon toga, HAKOM je proveo procjenu postojanja operatora sa značajnom tržišnom snagom. Za utvrđivanje vladajućeg položaja HAKOM je koristio sljedeće kriterije:

- tržišni udjel operatora na mjerodavnom tržištu
- nadzor infrastrukture kod koje postoje velike zapreke razvoju infrastrukturne konkurencije
- ekonomije razmjera
- ekonomije opsega
- stupanj vertikalne integracije.

Na temelju visokog i stabilnog tržišnog udjela te ostalih kriterija za ocjenu tržišne snage, HAKOM je utvrdio postojanje značajne tržišne snage HT-a na tržištu veleprodajnog zajamčenog kapaciteta.

HAKOM je u dokumentu Analiza analizirao i detaljno opisao moguće prepreke razvoju tržišnog natjecanja koje se u odsustvu regulacije, a u razdoblju na koje se odnosi analiza, mogu pojaviti na mjerodavnom tržištu veleprodajnog zajamčenog kapaciteta.

Na temelju prepoznatih prepreka, HAKOM je HT-u na mjerodavnom tržištu koje je predmet ovog dokumenta, a sukladno članku 101. ZEK-a, odredio sljedeće regulatorne obveze:

- obveza pristupa i korištenja posebnih mrežnih sastavnica i povezane opreme
- obveza nediskriminacije
- obveza transparentnosti uz obvezu objave standardne ponude
- obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva i
- obveza računovodstvenog razdvajanja.

Ukinute su sve regulatorne obveze koje su HT-u bile određene prethodnom odlukom o analizi tržišta veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji, KLASA: UP/I-344-01/20-03/02 URBROJ: 376-05-1-20-13 od 8. srpnja 2020., kako je određeno u točki 5. izreke.

O prijedlogu odluke provedeno je javno savjetovanje u razdoblju od 3. veljače 2025. do 12. ožujka 2025. te su komentare dostavili HT i Telemach. HAKOM je detaljno razmotrio sve pristigle komentare te se odgovori nalaze u Priritku 3 Analize. Na temelju zaprimljenih komentara, HAKOM je dodatno obrazložio svoje navode u Analizi.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN) je 13. ožujka 2025. dostavila HAKOM-u mišljenje koje je isti zatražio sukladno članku 100. stavku 1. ZEK-a u odnosu na prijedlog odluke koji je bio predmetom javnog savjetovanja. U svom mišljenju AZTN je istaknuo da nema primjedbi na zaključke HAKOM-a utvrđene u prijedlogu odluke.

Sukladno članku 37. stavku 2. ZEK-a, prijedlog odluke je 15. svibnja 2025. dostavljen Europskoj komisiji (dalje: Komisija), koja je zatražila dodatna pojašnjenja u dva navrata. Nakon provedenog postupka, HAKOM je 16. lipnja 2025. zaprimio odluku Komisije u skladu s člankom 32. stavkom 3. Direktive (EU) 2018/1972 u kojoj je Komisija iznijela svoje primjedbe. Komisija u svojoj odluci daje preporuku HAKOM-u da, s obzirom na razliku u tržišnim udjelima HT-a u urbanim sredinama i ruralnim krajevima, prati promjene na tržištu i po potrebi reagira i prije roka za sljedeću analizu, na način da provede novu analizu, kako bi se utvrdilo treba li definirati geografsku segmentaciju tržišta ili segmentaciju regulatornih obveza. Uz to, Komisija daje preporuku HAKOM-u da prati promjene ponude i potražnje za uslugama zajamčenog kapaciteta koje se koriste za povezivanje baznih postaja operatora mreža pokretnih komunikacija te da u slučaju značajnih razlika u odnosu na druge usluge zajamčenog kapaciteta, razmotri spadaju li one u isto mjerodavno tržište.

Nadalje, Komisija je prihvatila obrazloženja HAKOM-a za isključivanje podataka HEP Telekomunikacija iz analize tržišta. Međutim, Komisija u svojoj odluci preporuča HAKOM-u da prati razvoj uvjeta tržišnog natjecanja i ocijeni održivost veleprodajnog pristupa mreži HEP Telekomunikacija te po potrebi provede novu analizu ako bi zaključci o ocjeni značajne tržište snage zbog toga bili drukčiji.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od primitka odluke.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Tonko Obuljen

Privitak: Dokument „*Analiza tržišta veleprodajnog zajamčenog kapaciteta*“

Dostaviti:

1. Hrvatski Telekom d.d., Radnička cesta 21, 10 000 Zagreb – osobnom dostavom
2. Telemach Hrvatska d.o.o., Josipa Marohnića 1, 10 000 Zagreb – poštom s povratnicom
3. U spis